

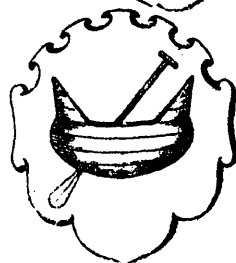
DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁÓDZI.

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 12. Tel. 2-52.
Administ. czynna od g. 9-12 w p.
Redakcja od godz. 2-3 po południu.

Prenumerata: Miesięcz. zł. 1.--

Ogłoszenia: Wiersz nonparel. (cztery
szp. na stronie) zł. 0.20—Przed tabakom
zł. 0.20—za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobne zł. 0.05 za wycac.
Najmniejsze ogłoszenie zł. 0.—

Cena egzemplarza zł. 0.25.

Nr. 11 (286)

Łódź, wtorek 17 marca 1925 r.

Rok V.

Prace Komisji Samorządowej Związku Miast Polskich

nad projektem ustaw o reformie samorządu miejskiego.

(Według sprawozdania P. Prezydenta M. Cynarskiego, złożonego na posiedzeniu Rady Miejskiej m. Łodzi w d. 22. I. 25)

Projekty nowych ustaw samorządowych, złożone przez Rząd Rzeczypospolitej Sejmowi i opracowywane obecnie przez Komisję Administracyjną Sejmu, stanowią przedmiot ogólnego zainteresowania przedewszystkiem tych warstw społecznych, których interesów szczególnie się tyczą, przedewszystkiem zaś działaczy miejskich, w pierwszej linii — członków R. M.

Prace Komisji, które ukończone jeszcze nie są, przedstawiłem na posiedzeniu Magistratu w dn. 4 listopada 1924 r. w formie krótkiego sprawozdania z przebiegu obrad Komisji Samorządowej, i Magistrat na wniosek mój postanowił dla zaznajomienia się z szczegółami powyższych projektów zwołać specjalne posiedzenie Magistratu na dz. 8 listopada 1924 r. W oznaczonym dniu odbyło się powyższe posiedzenie, na którym przedstawiłem sprawozdanie z dotychczasowych obrad Komisji, poczem po wymianie zdań między członkami Magistratu zostałem upoważniony do zreferowania sprawy powyższej na posiedzeniu komisji radzieckiej ewent. na plenum Rady Miejskiej. W dniu 12 listopada 1924 r. odbyło się posiedzenie Komisji do spraw ogólnych Rady Miejskiej, na którym wyraziłem gotowość przed pp. rr. złożenia na życzenie pp. rr. szczegółowego sprawozdania z przebiegu prac Komisji Samorządowej, poczem Komisja, będąc przekonana, iż sprawa reformy samorządu miejskiego interesuje całą Radę, co zresztą leżało i w moich intencjach, postanowiła zwrócić się do mnie o złożenie powyższego sprawozdania na jednym z posiedzeń R. M.

Historja powstania tej Komisji Samorządowej Zw. Miast Polskich jest następująca:

Na posiedzeniu Zarządu Związku Miast Polskich w dn. 27-ym stycznia 1924 r. Zarząd, przyjąwszy do wiadomości złożone Sejmowi obydwaj projekty rządowe: a) Ustawy o gminie miejskiej, b) Ordynacji Wyborczej o gminie miast, — uznał za niezbędne wyłonić specjalną Ko-

misję dla uzgodnienia obu ustaw ze stanowiskiem Zarządu Związku Miast. Do Komisji tej weszli zarówno członkowie Zarządu, jak i powołane z poza Zarządu osoby; razem Komisja składa się z 12 osób:

PP. dr. Zawadzki, prezes Związku Miast Polskich, dr. M. Chlamtacz, wiceprezydent m. Lwowa, C. Ratajski wprezydent m. Poznania, poseł K. Ilski, wprezydent m. Warszawy, M. Cynarski, jako przedstawiciel Łodzi, poseł R. Jaworowski, wprezes R. M. m. Warszawy, dr. L. Zieliński, radny m. Warszawy, senator M. Koerner, radny m. Warszawy, M. Reiner, ławnik Magistratu m. Otwocka, poseł dr. E. Bobrowski, radny m. Krakowa, b. wprezydent, Jerzykiewicz, burmistrz m. Brodnicy, poseł A. Mrozowski, burmistrz m. Ostrowca.

Według regulaminu każdy z członków Komisji, będąc powołany przez Zarząd Związku Miast, reprezentuje tylko siebie, przy wygłaszaniu swych opinii i głosowaniach nie jest krępowany żadnymi uchwałami. Uchwały Komisji mają charakter jedynie opiniodawczy i w sprawach, co do których nie udało się osiągnąć jednogłośnie, zapisywane jest w protokołach zdanie zarówno większości, jak i mniejszości Komisji. Opinie Komisji powinny być następnie złożone Zarządowi Związku Miast Polskich, który ma prawo zatwierdzenia ich, odrzucenia lub poczynienia zmian. Ostateczna redakcja projektu zostanie ustalona przez Zjazd Związku Miast, który ma się zebrać w kwietniu 1925 r. i wówczas zająć stanowisko wobec projektów rządowych. W myśl regulaminu, Komisja ma prawo obradować przy 1/3 obecności członków i członkowie Komisji, o ile nie mogą przybyć na posiedzenie powinni wybrać zastępcę swego z listy zastępców członków Komisji.

Komisja rozpoczęła swe prace w dn. 23 lutego 24 r. i do końca listopada 24 r. zdażyła rozpatrzyć obie ustawy: ustawę o gminie miejskiej oraz ordynację wyborczą — w trzech czytaniach. Z dn. 20 grudnia 1924 r. do rozważania projektu Komisji przystąpił Zarząd Związku Miast, który na dotychczasowych 2-ch posiedzeniach zdażył rozpatrzyć do dnia dzisiejszego 40 pierwszych artykułów projektu ustawy o gminie miejskiej. Na posiedzeniu było obecnych 6-iu zaproszonych gości, w tej liczbie pp. Suligowski, Drzewiecki, Kiedacz, prez. m. Łodzi Cynarski, Janowski i prezydent m. Lublina, Szczepański.

Dotychczasowy ustrój samorządowy polski w b. zaborze rosyjskim, opierał się na dekreście o samorządzie miejskim, wydanym w dniu 4 lutego 1919 r., podpisanym przez ówczesnego Naczelnika Państwa Piłsudskiego, Prez. Ministrów Paderewskiego i Min. Spraw Wewnętrznych Wojciechowskiego, a opracowanym przez gabinet Moraczewskiego Dekret ten, wydrukowany w Nr. 13 Dz. Pr. P. P. z dn. 7 II 19 r. i obowiązujący w b. Królestwie Kongresowem do dziś dnia, opracowany był bardzo pośpiesznie i nosi charakter tymczasowy, co zresztą zaznaczone już jest w pierwszym ustępie dekretu. Sejm Ustaw. nie zdażył opracować ustawy Samorządowej, zaczął tylko w końcu swego istnienia opracowywać ustawę o samorządzie wiejskim, lecz nie dokończył, ciężar więc wydania ustawy spadł na Sejm obecny. Obecny projekt ustawy o gminie miejskiej, mający być wprowadzony w życie na obszarze całego Państwa Polskiego, opracowany przez naczelnika Dep. Sam. d-ra Rudolfa Sikorskiego — zaaprobowany w r. 1923 przez Ministra Spraw Wewnętrznych dr. Kiernika, z późniejszymi poprawkami pp. Sołtana i Hübnera, oparty jest na brzmieniu § 3 Ustawy Konstytucyjnej, który głosi, iż ustrój Rzeczypospolitej ma być oparty na zasadzie szerokiego samorządu terytorjalnego, oraz-iz przedstawicielom samorządu będzie wskazany właściwy zakres ustawodawstwa, zwłaszcza w dziedzinie administracji, kul-

tury i gospodarstwa, który zostanie bliżej określony ustawami państwowymi. Ponadto Konstytucja nasza stanowi (art. 65), że okręgi administracyjne, na jakie Państwo Polskie ma być podzielone, mają być zarazem jednostkami samorządu terytorjalnego, wreszcie w § 66, 67 i 70 Konstytucji wyrażona jest zasada udziału obywateli, powołanych drogą wyborów, w wykonaniu zadań administracyjnych urzędów państwowych, w granicach, określonych ustawami, z warunkiem, iż nadzór państwowy nad działalnością samorządów przekazany jest wydziałom samorządu wyższego stopnia.

Komisja Związku Miast Polskich, opracowując redakcję projektu ustawy samorządowej, stała na stanowisku samodzielności samorządu i niezależnienia go od chwilowych prądów politycznych. Komisja musiała liczyć się przytem z całym szeregiem opinij, wyrażonych przez działaczy miejskich na zjazdach w Poznaniu (w roku 1921), we Lwowie (w r. 1922) i Katowicach (w r. 1923), wreszcie na zeszłorocznych zjazdach dzielnicowych w Piotrkowie, Lublinie, Krakowie, Grudziądzu, Wilnie i in., i starała się dążyć do uzgodnienia tych opinij.

To też na projekt, opracowany przez Komisję, patrzeć należy nie pod kątem ideału, lecz jako na kompromis. W projekcie rządowym samorząd miejski otrzymał szeroką władzę administracyjną, przy jednoczesnem silnem skrępowaniu pod względem nadzoru. Samorządy zostały tak skrępowane, że nawet zatwierdzanie burmistrzów, prezydentów i wogóle członków magistratów, miało być dokonywane przez władzę nadzorcze. Komisja, wychodząc z założenia, iż samorząd jest częścią zarządu Państwa, ze specjalnemi zadaniami, starała się ograniczyć ingerencję czynników rządowych. W miastach niewydzielonych z powiatów, nadzór nad całą gospodarką miejską miał się koncentrować w Wydziale Powiatowym, reprezentowanym przez ludność wiejską, w miastach zaś wydzielonych z powiatów w Wydziale Wojewódzkim. Stan taki sprawdzałby się do faktycznego sprawowania nadzoru nad miastami przez wieś, co w szczególności na kresach wschodnich i w Małopolsce Wschodniej wywołałoby szereg przeciwieństw natury zarówno gospodarczej, jak politycznej. Wobec tego członkowie Komisji bez różnicy zapatrywań dążyli do tego, by władze nadzorcze miały prawo rozpatrywania uchwał samorządu jedynie pod kątem widzenia legalności, a nie celowości; rozumiejąc, że Rada Miejska, wybrana przez ludność na zasadzie powszechnego głosowania, jest więcej kompetentna co do uznania celowości zarządzeń administracyjnych, niż urzędnicy, częstokroć sumienni i pracowici, lecz nie zawsze zdający sobie należycie sprawę ze znaczenia zasady rozwoju idei demokratycznej i czasem niedokładnie obeznani z warunkami miejscowemi.

Komisja miała za zadanie między in. stworzenie typu działaczy samorządowych, oddanych z zamiłowaniem swemu zawodowi, którzyby dłuższy okres swego życia poświęcili pracy dla dobra ludności miasta, w którym losy nakazują im przebywać. W tym celu uznano za niezbędne przedłużyć okres trwania kadencji rad miejskich i magistratów aż do 6-ciu lat, oraz zabezpieczyć przełożonym i zastępcom przełożonych Magistratu prawa do emerytury. Pragnąc, aby wszyscy członkowie Magistratu, jako władzy wykonawczej gminy, odpowiedzialnej przed R. M., mieli możliwość oddania swej pracy całkowicie dla dobra miasta, Komisja usunęła projektowany w projekcie ministerjalnym podział ławników na zawodowych i niezawodowych, oraz wyznaczyła dla wszystkich ławników odszkodowanie za uszczerbek w zajęciach lub w zarobkowaniu pry-

watnem, wyznaczone dla wszystkich w tym samym wymiarze, którego rzec się nie można.

Co do podziału miast, Komisja podzieliła wszystkie gminy miejskie na 3 kategorie. Wszystkie miasta niewydzielone z powiatów mają stanowić I kategorię, do nich należą miasta, których władzą nadzorczą jest Wydział Powiatowy. Do tej samej grupy zalicza się miasta, liczące ponad 10 tys. mieszkańców, miasta, będące siedzibą starostwa, miasta, stojące dotychczas pod nadzorem Wydziału Wojewódzkiego, oraz miasta, będące uzdrowiskami o charakterze użyteczności publicznej. Drugą kategorię stanowią miasta, wydzielone z powiatów i tworzące samodzielne okręgi powiatowe, tak dla administracji państwowej, jak i samorządowej, uznane jako takie na mocy uchwały Rady Ministrów, powziętej na wniosek ministra spraw wewnętrznych, — to są miasta, których władzą nadzorczą jest Wydział Wojewódzki, i miasta których władzą nadzorczą jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. Do ostatniej kategorii zalicza się 7 większych miast: Kraków, Lwów, Łódź, Poznań, Wilno, Lublin i Bydgoszcz. Wreszcie III kat. stanowią miasta wydzielone z Województwa, tworzące samodzielne okręgi wojewódzkie dla administracji państwowej i samorządowej. Miastem tej kategorii jest Warszawa. Ażeby dać możliwość innym miastom przejścia do pow. III kat. Komisja uznała za możliwe, by na podstawie uchwał odnośnych rad miejskich, miasta zainteresowane miały możliwość poczynienia starań o uznanie ich za samodzielne okręgi wojewódzkie. Uznanie to może jednakże nastąpić jedynie w drodze ustawy państwowej.

Przechodząc do pojęcia członkostwa gminy miejskiej, Komisja uznała, że niezbyt jasnym, a wskutek tego dającym pole do rozmaitego rodzaju nadużyć, jest wyrażone w projekcie rządowym określenie, iż członkami gminy miejskiej są ci obywatele Polski, którzy w granicach gminy miejskiej mają miejsce zamieszkania, przyczem miejscem tem jest ta gmina miejska, w której obywatel ma faktycznie mieszkanie, wśród okoliczności, wskazujących na zamiar zachowania tego mieszkania na stałe. Cały ten ustęp ostatni Komisja skreśliła, proponując ze swej strony, jako cenzus osiadłości w granicach gminy miejskiej, termin jednoroczny. Komisja uznała dalej, że każdy członek gminy powinien nieść nałożone nań przez gminę obowiązki, do których w pierwszym rzędzie należy obowiązek przyjęcia bezpłatnego urzędu z wyboru w gminie i sprawowania go co najmniej przez lat trzy. Wyjątek pod tym względem stanowi podjęcie się obowiązków radnego miasta, które jest dobrowolne.

Uznając, jako zasadę, obowiązek ze strony obywateli sprawowania urzędów z wyboru, Komisja, zgodziła się jednak (§ 11), aby w razie stwierdzenia ważnych powodów, obywatele byli zwalniani od obowiązku przyjęcia, lub dalszego sprawowania urzędu; istnienie tych warunków stwierdza każdorazowo Rada Miejska, lub organ przez nią do tego upoważniony.

Z § 13 widać, że gmina miejska ma dwa rodzaje zadań w zakresie administracji publicznej, m. samorządowej t. j. spełniane samodzielnie i we własnym imieniu, oraz zlecone, t. j. przekazane gminie ustawami zadania państwowe, które ona spełnia, jako organ wykonawczy Państwa. Organami gminy miejskiej są Rada Miejska i Magistrat. Rada Miejska została nazwana przez Komisję organem stanowiącym i kontrolującym, Magistrat zaś, zgodnie z dotychczasową praktyką, organem zarządzającym i wykonawczym. Skreślone zostało zdanie, że Rada Miejska jest przedstawicielem gminy miejskiej, gdyż Komisja uznała, że i Ma-

gistrat nie może być pozbawiony charakteru organu, reprezentującego na zewnątrz gminę miejską.

Przechodząc do tytułu drugiego — Rada Miejska, należy zaznaczyć, iż pozostawiono w mocy § 10, głoszący, iż radnych wybierają członkowie gminy i że radni nie są krępowani żadnymi instrukcjami swych wyborców, kierując się jedynie dobrem Państwa i miasta. Ilość radnych została określona cyframi od 12 do 120-tu, przyczem najmniejszą ilość radnych (12) mają posiadać miasta, liczące do 2-ch tysięcy mieszkańców; w miastach: Lwów, Kraków, Poznań, Wilno ma być 90-ciu radnych, w Łodzi 100, w Warszawie 120 rr.

W sprawie prawa wyborczego do rad miejskich (§§ 18, 20) Komisja określiła, jako cenzus wieku dla posiadania czynnego prawa wyborczego, lat 25, 30 zaś dla biernego prawa wyborczego. Dla uzyskania biernego prawa wyborczego, obowiązkowe jest władanie językiem polskim w słowie i piśmie. Ograniczone zostało prawo biernie wyborcze dla wszystkich urzędników policji państwowej, dla urzędników, sprawujących nadzór nad gminami i, wreszcie, sporną była kwestja, ale przeszła w Komisji, że prokuratorzy i podprokuratorzy na radnych wybierani być nie mogą. Radny nie może równocześnie zajmować stanowiska urzędnika albo pracownika miejskiego, jednakże ci z pośród urzędników i pracowników, którzy zostali wybrani do R. M., otrzymują z urzędu bezpłatny urlop na czas pozostawania w Radzie (22 i lata praca, przebyte w charakterze radnego, liczą się do lat służby powyższych urzędników i pracowników miejskich.

(Dok. nast.)

Na co zużyta będzie pożyczka amerykańska?

Przystępując obecnie do sanacji życia gospodarczego, prezes ministrów i minister skarbu p. Wł. Grabski postanowił zacząć od spraw, które społeczeństwo najboleśniej w życiu codziennem odczuwa. Do nich w pierwszym rzędzie należy kwestja mieszkaniowa. Uregulowanie jej dotychczas było niemożliwe. Obecnie premier zamierza ruszyć ją z martwego punktu przez ożywienie ruchu budowlanego.

W ciągu ostatnich dni odbył w tym celu p. premier szereg konferencyj z przedstawicielami sfer przemysłowych i robotniczych, informując się o ich zapatrywaniach. Z uwag usłyszanych zamierza p. Grabski skorzystać przy opracowywaniu ustawy o wzmożeniu ruchu budowlanego, którą przedstawi jednemu z najbliższych posiedzeń rady ministrów.

Wobec wielkiego zainteresowania ogółu tą sprawą, współpracownik „Kurjera Polskiego” zwrócił się do p. prezesa ministrów z prośbą o podzielenie się szczegółami swego planu, który dotąd pozostawał tajemnicą.

Z rozmów z przedstawicielami społeczeństwa, oświadczył p. premier, wyciągnąłem jeden wniosek: niema ważniejszej sprawy obecnie, jak ożywienie ruchu budowlanego. Chcąc dać wyraz temu powszechnemu odczuciu, rząd przystąpił do przygotowania projektu ustawy, która byłaby uzupełnieniem i nowelizacją istniejącej, martwej ustawy o rozbudowie miast.

— Na czym to uzupełnienie będzie polegało?

— Przedewszystkiem na wprowadzeniu podatku mieszkaniowego, przeznaczonego na utworzenie funduszu budowlanego.

Z drugiej jednak strony, dla zachęcenia prywatnego kapitału do

współpracy, w ustawie o wzmoczeniu ruchu budowlanego, uczynione będą wszelkie możliwe ulgi podatkowe dla wznoszących budowle.

— Czy tylko z funduszu powstałego z podatku mieszkaniowego będzie rozpoczęta akcja budowlana?

— Nie, nietylko. Na cele rozbudowy rząd przeznaczy specjalny fundusz.

— Czy z pożyczki amerykańskiej?

— Tak jest. Znaczna część pożyczki będzie użyta na cele rozbudowy.

— Więc pocóż nowe opodatkowanie ludności? — ośmielamy się rzucić pytanie.

— Na utworzenie wielkiego funduszu budowlanego, który odpowiednio użyty spowoduje potaniecie budowli. Pożyczka amerykańska — ciągnie rozmówca — nie pozwoli bowiem na tańszy kredyt, niż 10 proc., a budowa mieszkań przy kredycie 10-procentowym wymagałaby zbyt wysokiego komornego. Konieczne jest tedy wprowadzenie takiego opodatkowania dzisiejszych lokatorów, aby lokatorzy jutrzejsi, którzy zajmą mieszkania w nowowypbudowanych domach, nie płacili znacznie wyższego komornego od obecnych.

W trosce o „przyszłego lokatora“, rząd ucieknie się do ofiarności społeczeństwa, sam zaś przeznaczy na cele rozbudowy znaczną część pożyczki amerykańskiej.

— Czy wolno wiedzieć jaką część?

— Połowę pożyczki na rozpoczęcie akcji.

— A na jakie cele przeznacza p. premier resztę?

— Na ożywienie kredytu dla przemysłu i rolnictwa, głównie na zapoczątkowanie kredytu długoterminowego. Przedewszystkiem zaś na rozbudowę sieci kolejowej. Trzeba Polskę budować! — zakończył p. prezes ministrów rozmowę.

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Opieki Społecznej za kwartał IV 1924 roku.

W okresie od 1.X do 31.XII 1924 roku działalność Wydziału według poszczególnych działów opieki była następująca:

I. — Opieka otwarta nad dziećmi polegała na udzielaniu pomocy lekarskiej i wydawaniu obiadów.

Pomocy lekarskiej udzielono 247 dzieciom, z tego 229 — pomocy ambulatoryjnej. W porównaniu z kwartałem III ilość dzieci, korzystających z pomocy lekarskiej, wzrosło o 194. Przyczyna wzrostu leży w różnego rodzaju epidemjach chorób dziecięcych, które w ciągu tego czasu nawiedziły Łódź, oraz w wyczerpaniu świadczeń w Kasie Chorych przez bezrobotnych.

Obiadów bezpłatnych dla dzieci wydano 153.582, czyli przeciętnie dziennie wydawano 1.405 obiadów. Ilość wydanych w kwartale IV obiadów zmniejszyła się o 221,066 w stosunku do kwartału III. Większą ilość wydanych w kw. III obiadów należy tłumaczyć okresem półkolonij letnich, w czasie których dzieciom wydawano posiłek 3 razy dziennie, natomiast w kwartale IV tylko raz dziennie.

Niezależnie od tego Wydział, dążąc do rozszerzenia działu opieki otwartej, postanowił przystąpić do zorganizowania w Łodzi boisk dla dzieci w wieku przedszkolnym. W tym celu zwrócono się do inspektora boisk dla dzieci w wieku szkolnym z prośbą o opracowanie odpowiedniego programu. Narazie sprawa organizacji boisk znajduje się w stadjum przygotowawczem.

II. — Opieka zamknięta nad dziećmi

polegała na umieszczaniu dzieci w miejskich zakładach opiekuńczych, wydawaniu rodzinom zapomóg gotówkowych na utrzymaniu dzieci i wysyłaniu do uzdrowisk.

W okresie sprawozdawczym umieszczono w miejskich zakładach opiekuńczych 69 dzieci, z tego 18 sierot, 38 półsierot i 13 posiadających rodziców, którzy nie mogli dać dzieciom niezbędnych warunków do utrzymania.

Prócz tego wysłano 9 dzieci moralnie zaniedbanych do Domu Poprawy w Studzieńcu.

Sprawa oddawania dzieci na wychowanie prywatnym osobom pozostała w zawieszaniu.

Natomiast w kwartale IV Wydział przystąpił do realizacji uchwały Delegacji w sprawie wydawania zapomóg gotówkowych na utrzymanie dzieci, kwalifikujących się do umieszczenia w zakładach opiekuńczych, które jednak nie mogły być z powodu braku miejsc umieszczone.

Zapomóg gotówkowych wydano ogółem 184 zł. 19 groszy na utrzymanie 10 dzieci. Prócz tego, na skutek uchwały Rady Miejskiej, wydano 674 zł. 45 gr. na utrzymanie dzieci 4 rodzin, które straciły żywicieli skutkiem zatrucia gazami w domu Nr. 9 przy ul. Konstantynowskiej,

W kwartale IV Wydział prowadził następujące Domy Wychowawcze:

1. I Miejski Dom Wychowawczy dla niemowląt — Tramwajowa 15.

2. II Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci w wieku przedszkolnym Karolewska 51.

3. III Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci w wieku szkolnym — Kopernika 51 i Pogotowie Opiekuńcze dla dzieci.

4. IV Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci chorych na jaglicę Wiznera 25/27.

5. I Miejska Bursa dla chłopców — Cmentarna 10_a.

6. II Miejska Bursa dla dziewcząt — Pańska 44.

7. Internat przy szkole specjalnej Nr. 78 — Nawrot 93.

Przeciętnie przebywało w miejskich zakładach opiekuńczych 596 dzieci dziennie.

Sprawa otwarcia Internatu dla moralnie zaniedbanych dziewcząt, z powodu przedłużającego się remontu lokalu nie została zrealizowana.

Dzieci, przebywające w III Miejskim Domu Wychowawczym, uczęszczały do publicznych szkół powszechnych; przebywające w IV M. Domu Wychowawczym pobierały naukę w szkole przy zakładzie; wychowawcy I Miejskiej Bursy dla chłopców, w zależności od wieku, uczęszczali do szkół powszechnych oraz na praktykę do warsztatów miejskich i prywatnych w celu nabycia wykształcenia zawodowego; wychowawcy II Miejskiej Bursy dla dziewcząt — na kursa wieczorowe, a niezależnie od tego uczyły się w szwalni Wydziału krawieczyzny; wychowawcy Internatu dla moralnie zaniedbanych chłopców pobierają nauki w szkole specjalnej, przy której mieści się Internat.

W celu udostępnienia wychowawcom Miejskich Zakładów nabycia wykształcenia zawodowego, któreby w przyszłości ułatwiło im zarobkowanie, Wydział na skutek uchwały Delegacji, zorganizował w II Miejskiej Bursie dla dziewcząt pracownię pończoch, dla której zakupił odpowiednią ilość maszyn pończoszniczych. Prócz tego Wydział zamierza zorganizować w najbliższej przyszłości naukę hafciarstwa.

W prowadzonych przez Wydział warsztatach szewckim i rymarskim wykonano w kwartale IV-ym 218 par nowego obuwia przy średnim koszcie wykonania zł. 14, 62 gr. za parę wraz z materiałem, naprawiono 272 pary obuwia przy średnim koszcie zł. 2, 95 gr. za parę, oraz w warsztacie rymarskim uszyto 168 par sandałków, 45 teczek i 1 komplet chomąt.

Dla umożliwienia wychowancom korzystania z godziwych rozrywek, Wydział zorganizował w IV Miejskim Domu Wychowawczym bibliotekę dla dzieci chorych na jaglicę, które ze względów zdrowotnych nie mogą korzystać z biblioteki publicznej, a oprócz tego zaprenumerował dla pozostałych Domów Wychowawczych odpowiednie czasopisma, tygodniki i miesięczniki, jak „Tygodnik Ilustrowany”, „Przyrodnik”, „Czuć Duch” i t. p.

Za przykładem lat ubiegłych, Wydział, w czasie świąt Bożego Narodzenia, urządził dla wychowanców gwiazdkę, a niezależnie od tego poszczególni członkowie Prezydium Magistratu, łącznie z kierownictwem Wydziału, byli obecni na wieczorzach wigilijnych, składając dziatwie życzenia.

Przeciętny koszt utrzymania 1 dziecka wynosił w kwartale IV:

Sprawa budowy na Chojnach gmachów Miejskich Domów Wychowawczych w kwartale IV. nieposunęła się naprzód z wyjątkiem budowy domu na bursę dla chłopców, która, na zasadzie uchwały Magistratu, została rozpoczęta. Dotychczas postawiono mury zewnętrzne. —

Prowadzone przez Wydział domy wychowawcze przeznaczone są dla dzieci normalnych. Zakładów dla dzieci anormalnych Wydział nie posiada, skutkiem tego pozbawieni jesteśmy możliwości umieszczenia w zakładach opiekuńczych dzieci epileptyków. Chcąc w jakimkolwiek sposób zapobiec brakowi opieki nad tego rodzaju dziećmi, Delegacja, na wniosek Wydziału, postanowiła wejść z Zarządem Ewangelickiego Domu Miłosierdzia w porozumienie w sprawie przyjmowania przez ten zakład epileptyków, kierowanych przez Magistrat. — Pertraktacje z Zarządem Domu Miłosierdzia są w toku.

W okresie sprawozdawczym przebywało w uzdrowiskach 43 dzieci, mianowicie: 13 zagrożonych gruźlicą — w Zakopanem, 30 chorych na jaglicę — w Witkowicach i Wilnie, Z in-

nych uzdrowisk nie korzystano wobec zakończenia się sezonu kuracyjnego.

Ponieważ w roku bieżącym ekspirowała umowa dzierżawy domu, w którym mieściła się Kolonja Lecznicza Magistratu w Rabce, Wydział zakontraktował inny lokal za cenę 3,250 zł. rocznej dzierżawy.

Opleka otwarta nad dorosłymi. polegała na udzielaniu pomocy lekarskiej, wydawaniu obiadów, udzielaniu zapomóg gotówkowych osobom, niemogącym ze względu na zdrowie korzystać z tych obiadów, udzielaniu zapomóg na podróże do gmin przynależności i miejsc objęcia pracy, udzielaniu pomocy prawnej, wydawaniu zaświadczeń o stanie materialnym i chowaniu zwłok.

Z pomocy lekarskiej korzystała 723 osoby, z tego 518 — z pomocy ambulatoryjnej. W porównaniu z kwartałem III ilość osób, korzystających z pomocy lekarskiej wzrosło o 462 osoby. Przyczyna tkwi w trwającym bezrobociu, skutkiem którego osoby niepracujące z pośród ubezpieczonych w Kasie Chorych, wykorzystywały ustawowy termin świadczeń ze strony Kasy, i pomoc lekarska dla tych osób spadła na barki miasta.

Obiadów bezpłatnych dla dorosłych wydano 51,478 (w kwartale III 184.116). Ilość wydawanych obiadów zmniejszyła się wskutek wydawania przez Rząd zapomóg bezrobotnym, których wobec tego Wydział pozbawił prawa korzystania z obiadów w kuchniach miejskich.

Zapomóg gotówkowych wydano na sumę zł. 171 gr. 12 dla 6 osób.

Zapomóg na podróże do gmin przynależności i miejsc, w których zgłaszającym się wyznaczył pracę Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy, wydano w 25 wypadkach na sumę zł. 126 75 groszy (w kwartale III — w 62 wypadkach 523 zł. 50 groszy). Z pomocy prawnej korzystało 1317 osób, w tem 893 osoby — z porady ustnej (w kwartale III. — 1281 osób).

Zaświadczeń o stanie materialnym wydano 806 osobom, prowadzącym spory sądowe i występującym z podaniami do władz administracyjnych (w kwartale III wydano 1420 zaświadczeń). Zmniejszenie ilości wydanych zaświadczeń spowodowane zostało zakończeniem się sezonu kuracyjnego, wobec czego nie korzystały z zaświadczeń osoby, udające się zagranicę na kurację.

Pochowano na koszt miast 150 osób: 63 chrześcijan i 87 żydów.

Walka z alkoholizmem.

Walka ze strony miasta z alkoholizmem weszła w okresie sprawozdawczym na realne tory w związku z powołaniem do walki sekcji do walki z alkoholizmem. — W dniu 30. X. II. 1924 r. odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Sekcji, na którym wybrano Prezydium oraz uchwalono cały szereg wniosków w sprawie metod tej walki.

Opieka zamknięta i półotwarta nad dorosłymi

polega na umieszczeniu starców i kalek w odpowiednich zakładach oraz udzielaniu noclegów.

W Chrześcijańskim Domu Starców i Kalek przebywało na rachunek miasta przeciętnie 110 osób dziennie, w Żydowskim — 13.

Sprawa przejścia od Chrześcijańskiego Towarzystwa Dobroczynności prowadzenia Domu Starców i Kalek w okresie sprawozdawczym posunęła się o tyle, że Wydział w porozumieniu z Zarządem Towarzystwa i radcą prawnym Magistratu opracował ostateczny projekt umowy z Towarzystwem i przedstawił projekt ten Magistratowi do zatwierdzenia.

Z Domów noclegowych korzystało przeciętnie 167 osób dziennie (w kwartale III — 124 osoby). Frekwencją w kwartale IV wzrosła z powodu nastąpienia okresu zimowego.

Wydział uzyskał w domu No. 13 przy ul. Tramwajowej lokal i wobec tego przeniósł do niego Schronisko

dla Repatryjantów, które dotąd mieściło się w Domu Noclegowym dla kobiet przy ul. Głównej No. 63. — To pozwoliło rozszerzyć Dom Noclegowy dla kobiet.

Sprawa budowy przy ul. Przędzalnianej Domu Noclegowego uległa zawieszeniu wobec tego, że plan ten został przez Magistrat przeznaczony na budowę Domu Wychowawczego. — W kwartale IV Wydział opracował regulamin dla Miejskich Domów Noclegowych i Magistrat regulamin ten zatwierdził.

Walka z żebractwem z powodu braku odpowiednich kredytów nie posunęła się naprzód.

Walka z nierządem.

Działalność Wydziału w tej dziedzinie ograniczyła się do opłacania kosztów utrzymania za 9 dziewcząt, które umieszczone zostały w Domu Pracy w Łągiwnikach, pod Krakowem. W kwartale III opłacano za 8 dziewcząt.

Wniosek Wydziału w sprawie zorganizowania Miejskiego Biura Pośrednictwa Pracy dla służby domowej został przez Magistrat zatwierdzony i w najbliższej przyszłości biuro zostanie otwarte.

Udzielanie pomocy instytucjom prywatnym, opiekującym się dziećmi.

W tej dziedzinie działalność Wydziału polegała na wydawaniu subsydjów gotówkowych wzgl. w postaci żywności.

Prywatne internaty dziecięce otrzymały w okresie sprawozdawczym 8334 zł. 68 gr. w gotówce, ochrony — żywności na sumę zł 2835,38 gr. dla 1018 dzieci,

Ochrona macierzyństwa.

Dział ten nie został zorganizowany ostatecznie.

Działalność Wydziału polegała na wydawaniu matkom karmiącym i niemowlętom mleka za pośrednictwem „Kropli Mleka“, którego wy-

dano na sumę zł. 3,818 70 gr. dla 515 dzieci.

Niezależnie od tego Towarzystwu „Kropla Mleka“ asygnowano 1,500 zł. tytułem subsydjum na działalność profilaktyczną.

W zakończeniu nadmieniamy, że w okresie sprawozdawczym odbyły się: 4 posiedzenia Delegacji Wydziału, 4 posiedzenia Komisji Gospodarczej i 2 posiedzenia Kuratorów Miejskich Domów Wychowawczych.

Sprawozdanie z działalności Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu m. Łodzi

za okres czasu od 1 października do 31 grudnia 1924 roku.

Na 1 paźdz. 1924r. pozostało nierozpoznanych spraw.	W okresie sprawozd. spraw:		
	Wpłynęło.	Rozpoznano.	Na 1 stycznia 1924r. pozostało nierozpoznanych spraw.
2,715,	2,530,	1,986.	3,259.

W okresie sprawozdawczym: 2,979 spraw było w ogółnie 3,476 razy, Posiedzeń Urzędu Rozjemczego odbyło się . . . . . 48, Komisji na miejscu odbyło się . . . 317, Oszacowano przez Komisję lokali 794, Na rozstrzygnięcia Urzędu wpłynęło (119 apelacji, od lokatorów . . . . . 1449, „ sublokatorów . . . . . 32, Wpłynęło „ gospodarzy . . . . . 1012, z Sądów . . . . . 37.

Kronika miejska.

— **Z Komitetu Rozbudowy Miasta.** Na posiedzeniu Komitetu Rozbudowy Miasta, które odbyło się w tych dniach pod przewodnictwem p. prezydenta miasta — M. Cynarskiego, w obecności wiceprezydenta inż. W. Wojewódzkiego, ławników inż. Folkierskiego i Bednarczyka, radnego inż. Bałkowskiego, inż. Fiszera, inż. Sunderlanda i ob. Kaczmarka — p. prezydent złożył sprawozdanie z konferencji, odbytej w Warszawie w obecności prezesa Rady Ministrów W. Grab-

skiego, a poświęconejżywieniu ruchu budowlanego w miastach. Po wysłuchaniu sprawozdania, wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos prawie wszyscy obecni, przyczem uchwalono wziąć udział w zapoczątkowanej przez rząd akcji budowlanej z wiosną roku bieżącego. W tym celu postanowiono: 1) wezwać wydział Budownictwa do przedstawienia na najbliższym posiedzeniu Komitetu planu budowy na terenach miejskich kilkudziesięciu domów mieszkalnych, przeznaczonych na 4—8 rodzin każdy; 2) sporządzić za pomocą ankiety wykaz domów niewykończonych oraz domów starych, należących do prywatnych osób a wymagających remontu lub grożących zawaleniem, oraz 3) zwrócić się do Magistratu o zatwierdzenie powyższych uchwał.

Pozatem Komitet rozbudowy miasta postanowił wezwać Wydział Budownictwa do sporządzenia planów kolonji mieszkalnej i wyszukania terenów pod jej budowę. W celu należytego przeprowadzenia powyższych spraw postanowiono, aby posiedzenia Komitetu odbywały się stale co 2 tygodnie. Komitet zwrócił się do Magistratu z prośbą o polecenie Wydziałowi Budownictwa opracowania planów regulacji przyłączonych do miasta terenów i o przeznaczenie na ten cel odpowiednich kredytów.

— **Poświęcenie szkoły miejskiej specjalnej dla dziewcząt.** 5 b. m. odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia specjalnej miejskiej szkoły dla dziewcząt przy ul. Przedziałnianej Nr. 37-a. Na uroczystość przybyli: Kurator Okręgu Szkolnego, dr. Jarosz, naczelnik Wydziału szkolnictwa powszechnego p. Michalski, ławnik Wydziału Oświaty i Kultury Z. Hajkowski, ławnik Wydziału Opieki Społecznej W. Adamski, inspektor szkolny Skowroński, naczelnik Wydziału Oświaty i Kultury J. Waltratus, kierownik biura Komisji Powszechnego Nauczania

J. Cias oraz liczne grono zaproszonych gości.

Aktu poświęcenia dokonał, oraz krótkie, serdeczne okolicznościowe przemówienie wygłosił ks. dr. Roszkowski.

Następnie, po przemówieniach p. Michalskiego, ławnika Hajkowskiego, i kierownika szkoły p. E. Szwarca, zebrani zwiedzili nowo-otworzony zakład oraz byli obecni podczas gier i zabaw wychowanic.

— **Z Wydziału Handlowego.** Dnia 2-go b. m., odbyło się pod przewodnictwem p. ławnika J. Muszyńskiego, posiedzenie delegacji Wydziału Handlowego.

Przyjęto przede wszystkim do wiadomości sprawozdanie z działalności Wydziału za r. 1924, przy czem skonstatowano z uznaniem, że — pomimo stagnacji i odczuwanego ogólnie braku środków obrotowych — działalność i obroty Wydziału Handlowego zwiększają się poważnie z miesiąca na miesiąc, szczególnie zaś wydatnie rozwija się dział sprzedaży hurtowej.

Niezależnie od istniejących już 6 sklepów miejskich, delegacja postanowiła — na wniosek p. ławnika Muszyńskiego — przystąpić jak najszybciej do otwarcia narazie jeszcze 5 sklepów miejskich, na krańcach miasta, w dzielnicach robotniczych. Po wyszukaniu odpowiednich lokali, otwarte więc będą sklepy na Chojnach, Karolewie, Widzewie i na Bałutach (2). Istniejące obecnie sklepy miejskie znajdują się w następujących punktach; Ij — Narutowicza 42, II — Piotrkowska 273, III — Targowa 38, IV — Kopernika 19, V — Franciszkańska 15, VI — Aleksandrowska 28.

Delegacja przyjęła następnie wniosek Wydziału Handlowego, ażeby jeszcze w roku bieżącym ukończyć budowę miejskiej piekarni t. zw. automatycznej na wzór istniejących zagranicą, zwłaszcza w miastach angielskich. Urządzenie piekarni automatycznej pozwala na prowadzenie całego procesu wypie-

ku przy pomocy maszyn. Dlatego też tego rodzaju piekarnia miejska — wobec niepomyślnego stanu sanitarnego Łodzi i antyhygienicznych urządzeń większości piekarni łódzkich — miałyby dla miasta naszego nader doniosłe znaczenie.

Dodajemy, że projektowane jest ustawienie w piekarni miejskiej narazie jednego pieca, którego wydajność wynosi 60,000 klg. chleba na dobę. Piekarnie takie budują inne miasta polskie, m. in. Warszawa postanowiła ostatnio urządzić dwa piece automatyczne.

— **Sprawa oczyszczania ulic miasta.** Idąc śladem miast zachodnio-europejskich oraz Warszawy — Wydział Gospodarczy Magistratu podjął inicjatywę w kwestji przejścia przez Magistrat funkcji oczyszczania ulic miasta.

W tych dniach, pod przewodnictwem p. ławnika Wydziału Gospodarczego, J. Bednarczyka, odbyła się specjalna konferencja orientacyjna z udziałem reprezentantów Stowarzyszeń Właścicieli Nieruchomości, poświęcona właśnie sprawie oczyszczania ulic.

Na wstępie p. ławnik Bednarczyk zaznaczył, że narazie Magistrat mógłby się zająć jedynie oczyszczaniem tej części miasta, która posiada bruki gładkie, w miarę zaś ich rozszerzania się — rozszerzałyby się odpowiednio funkcje Magistratu. Opierając się na przykładach miast zagranicą, p. ławnik Bednarczyk wskazał, że system mechanicznego oczyszczania ulic i podwórz kalkuluje się finansowo o wiele korzystniej, niż to ma miejsce obecnie.

Obecny na konferencji przedstawiciel jednej z firm miejscowych, która kompetuje o zorganizowanie mechanicznego oczyszczania miasta, uzupełnił wywody p. ławnika oświadczeniem, że przy systemie tym koszty wyniosłyby obecnie ok. 1,5 zł. rocznie od 1 kw. metra chodnika i ulicy, przyczem w kalkulację

wchodzi codzienne oczyszczanie śmietników.

Po tych wyjaśnieniach, uczestnicy konferencji doszli do zgodnego przekonania, że projekt mechanicznego oczyszczania miasta należy bezwzględnie popierać, mając jednak na uwadze niższą cenę przy rozszerzaniu się terenu działalności.

Po uzyskaniu szczegółów organizacji mechanicznego oczyszczania miasta, zwołana będzie przez Wydział Gospodarczy ponowna konferencja z udziałem czynników zainteresowanych.

— **Zmiana lokali Dozorów Sanitarnych.** I Dozór Sanitarny, który mieścił się dotychczas przy ul. Aleksandrowskiej N. 51, przeniesiony został tymczasowo na ul. Pomorską Nr. 18 i mieścić się będzie wspólnie z II Dozorem Sanitarnym.

— **W sprawie wydawania legitymacyj i numerków na prawo jazdy po mieście rowerów, wozów i wózków ręcznych.** Wydział Gospodarczy Magistratu m. Łodzi (Pomorska 18) z dniem 9-go marca r. b. przejął od Komisarjatu Rządu na m. Łódź wszelkie sprawy, dotyczące wydawania legitymacyj i numerków na prawo jazdy po mieście rowerów, wozów i wózków ręcznych (z wyjątkiem dorożek i samochodów). Wobec tego po odbiór legitymacyj i numerków na rok 1925, po uprzednim uregulowaniu nakazu płatniczego w Głównej Kasie Miejskiej, Plac Wolności No. 14, należy zwracać się od wyżej wskazanej daty do wspomnianego Wydziału.

Zaznacza się, że wydawanie numerków i legitymacyj odbywać się będzie po opłaceniu marek miejskich w kwocie 2-ch złotych i okazaniu starych legitymacyj i numerków. Marki nabywać można w Kasie Miejskiej.

— **„Dom Poprawy“.** Popierając inicjatywę Łódzkiego Oddziału T-wa Ochrony Kobiet, Magistrat postanowił udzielić T-wu subsydjum w wysokości 6,000 zł. rocznie. Subsydjum

to jednak wypłacone będzie nie w gotówce, lecz udzielane w naturze, w postaci lokalu dla otwieranego w Radogoszczu przez T-wo Ochrony Kobiet „Dom Poprawy“ dla dziewcząt.

Z życia miast polskich.

Apro wizacja miast.

W min. przem. i handlu odbyła się w tych dniach konferencja w sprawie zastosowania chłodnictwa w handlu artykułami spożywczymi, w szczególności mięsem.

Przedstawiciele ministerstw: kolei żel., spraw wewnętrznych, pracy i opieki społ. i przemysłu i handlu wypowiedzieli się za jaknajrychlejszym uruchomieniem szeregu urządzeń chłodniczych, a przedewszystkiem wagonów — chłodni, przyrzekając pomoc swoich resortów.

Zaprojektowano utworzenie specjalnego towarzystwa dla eksploatacji urządzeń chłodniczych.

Już w najbliższym czasie mają być uruchomione wagony — chłodnie na linjach, łączących większe ośrodki produkcji bydła: z Warszawą, Łodzią, Katowicami, Sosnowcem, Zagłębiem Dąbrowskiem itd. w celu dowozu mięsa temi wagonami.

Podatek dochodowy od uposażeń.

Ministerstwo Skarbu opracowało nową skalę podatku dochodowego na miesiąc bieżący od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę na całym obszarze Rzplitej Polskiej. Pozatem na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i części śląskiego będzie potrącany równocześnie podatek w wysokości 3 proc. wypłaconego wynagrodzenia, na rzecz gmin miejskich i powiatowych związków komunalnych.

Rozwój gazownictwa w Warszawie.

Stały wzrost zapotrzebowania gazu w Warszawie wyraził się w sy-

czniu w azłożeniu 3348 gazomierzy. Częściowo zawdzięczać to należy rozszerzeniu sieci gazowej na przedmieścia, w znacznej jednak mierze — przechodzeniu ludności z opału węglowego na opał gazowy, który jest ekonomiczniejszy i praktyczniejszy, zwłaszcza przy zastosowaniu nowych palników oszczędnościowych.

Obok postępu w palnikach do użytku kuchennego, idzie postęp w stosowaniu gazu do oświetlenia przez wprowadzenie t. zw. gazu sprężonego. O wartości oświetleniowej tego gazu będzie się mogła Warszawa przekonać po wprowadzonym obecnie udoskonaleniu oświetlenia ulicznego. Mianowicie Zakłady gazowe projektują wzmoczenie oświetlenia gazowego przez założenie lamp o wysokich źródłach światła od 300 do 1,000 świec przed: zamkiem królewskim, pomnikiem króla Zygmunta, pałacem rady ministrów, koło pomnika Mickiewicza, pomnika Kopernika, przed Belwederem, na ul. Chmielnej, w okolicach dworca i w wielu innych miejscach o znaczeniu publicznym. W tej chwili wykończana jest instalacja na pl. Teatralnym dwóch wysokich kandelabrow, które będą zasilane t. zw. gazem sprężonym o sile światła 2,000 świec.

Szkolnictwo powszechne w Radomiu.

W Radomiu jest 20 szkół powszechnych (z tych 9 siedmioklasowych) — ogółem 7,000 uczniów w 170 kompletach. Szkoły te zajmują 85 sal i odbywają naukę rano i po-

południu. Tylko dwanaście sal jest własnych, resztę miasto wynajmuje.

Wzrost wkładów w bankach.

Według statystyki, prowadzonej przez Związek banków w Polsce, obejmujący 43 najpoważniejsze banki, wzrost wkładów w instytucjach bankowych, uwidoczniający się od chwili stabilizacji waluty polskiej, wzrasta w coraz zwiększającym się tempie.

Wkłady terminowe w połowie r. ub. wynosiły w objętych statystyką bankach 9,4 milion. zł., w lipcu wzrosły do 12 milion. zł., w sierpniu do 16,3 milion. zł., we wrześniu do 19,6 milion. zł., w październiku do 21,7 milion. zł., i w listopadzie do 23 milion. zł.,

Równocześnie zwiększają się w bankach rachunki czekowe i wkłady, korespondenci Loro, a sumy wkładów wszelkich typów wzrastają w sposób następujący: w czerwcu wynosiły wkłady ogółem 94,2 milion. zł., w lipcu 100 milion. zł., w sierpniu 128 milion. zł., we wrześniu 152 milion. zł., w październiku 175,8 milion. zł., w listopadzie zaś 190,5 milion. zł., Dane za ostatni miesiąc nie są jeszcze kompletne, informacje jednak tymczasowe wskazują na dalszy wzrost wkładów w bankach, co dowodzi, iż wytrącony z równowagi wskutek deprecjacji waluty prąd oszczędnościowy przybiera znowu pożądane formy, zwiększając fundusze obrotowe banków.

Stanisław Zawierucha zgubił książeczkę wojskową, wydaną w Łodzi w P. K. U. Łódź.

Treść Nr. 11.

Prace Komisji Samorządowej Związku Miast Polskich.
Na co zużyta będzie pożyczka amerykańska?

Dział sprawozdawczy:

Sprawozdanie z działalności Wydziału Op. Społ. za IV kwartał 1924 r.
Sprawozdanie z działalności Urzędu Rozjemczego za IV kw. 1924 r.

Kronika miejska.

Z życia miast polskich.

Wzrost wkładów w bankach.

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że **w dniu 18 marca 1925 roku, między godziną 9 rano a 4 popołudniu** odbędzie się licytacje przymusowe ruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki:

Tow. Akc. M. A. Wiener, Cegielniana 96[98]100, 477 mtr. weluru, 7 szt. towaru, 9 biurek, 6 stołów, 2 maszyny do pisania, 2 kasetki i 6 szaf biurowych. Engler Stanisław, Prez. Narutowicza 20, fortepian, maszyna, biurko, 2 stoły. Tow. Akc. Geldner, Południowa 52, urządzenie biurowe, kasa ogniotrwała. B-cia L. M. Dobrzyński, Narutowicza 38, pianino, kredens pokojowy, lustro-tremo, 2 szafy do rzeczy, otomana, 2 bieliźniarki z lustrami, stół i 6 krzeseł. Lichtensztajn Alter, Pańska 6, szafa do rzeczy, kredens kuchenny. Trubowicz Fajwel, Ogrodowe 3, dwie szt. towaru męskiego. Świętosławski Jakób, Nowomiejska 4, 20 szt. krawatów. Tyber Jakób, Nowo-Cegielniana 29, szafa. Doktorczyk Abram, Nowo-Cegielniana 37, leżanka. Winograd Leon, Nowo-Cegielniana 37, szafa. Zylberman Moszek, Nowo-Cegielniana 37, szafa. Pinzewski Mojżesz Nowo-Cegielniana 41 tremo. Rajter Lajzer, Młynarska 13, szafa. Henoch Zeligman, Aleksandrowska 10, kredens kuchenny, lustro-tremo, dwa fotele, dwa krzesła, kanapa z lustrem, szafka. Zylberszac Hersz, Aleksandrowska 10, dwie szafy, szafa, kozetka. Gelbard Dawid Hersz, Aleksandrowska 15, dwie szafy z lustrami, 5 krzeseł, kredens. Tyfenbach Chaim, Aleksandrowska 19, szafa z lustrem, 5 krzeseł gobelinowych, fotel, kredens, kanapka, konewnik, rower. Cutrajch Abram, Aleksandrowska 24, szafa, kredens. Chaim Chaskiel Dymant, Aleksandryjska 2, kredens pokojowy, lustro tremo, 5 krzeseł gobelinowych, garderoba maszyna do szycia, „Mundio“, kasa ogniotrwała, kredens kuchenny. Herszkowicz Mordka Mendel, Aleksandryjska 2, dwie szafy z lustrami, kredens kuchenny, zegar, 5 krzeseł, Nuta Wajs, Aleksandryjska 2, kasa ogniotrwała. Józef Fuks, Aleksandryjska 20, kredens kuchenny, maszyna, szteperska, szafa z lustrami, maszyna przygotowawcza, umywalka. Szoel Fajn, Aleksandryjska 26, kasa ogniotrwała. Szyszma Zalcensztajn, Berka Joselewicza 20, kredens pokojowy, lustro tremo, kanapa gobelinowa, 4 krzesła, szafa, umywalka, kozetka. Abram Frogel, Brzezińska 4, kredens, otomana, tremo biurko. Hersz Berman, Brzezińska 25, szafa. Frajndla Lipman Brzezińska 25, szafa. Ajlenberg Brucha, Brzezińska 30, dwie szafy. Icek M'ynkiewicz, Brzezińska 29, szafa. Sender Babjacki, Brzezińska 31, otomana, tremo, kredens. Abram Grynbaum Brzezińska 32, szafa, zegar. Szmul Szefner, Brzezińska 33, szafa. Jankiel Zelcer, Brzezińska 33, szafa, lustro i kredens. Icek Zylberberg, Brzezińska 32, szafa, kredens. Mordka Gajst, Brzezińska 42, szafa, kredens, zegar, lustro. Józef Rozmajty, Brzezińska 42, szafa. Jan Frangard, Brzezińska 45, 6 worków maki. Skurczyński Władysław, Brzezińska 46, dwie szafy, otomana, gramofon, maszyna do szycia. Gerszoń Frydman, Brzezińska 47, maszyna do szycia. Piotrkowski Jakób Wolf, Brzezińska 15, maszyna do szycia. Szmul Dunkelmann, Aleksandryjska 14, szafa z lustrami. Jakób Lewkowicz, Aleksandryjska 20, dwie szafy, lustro-tremo, kredens kuchenny, 4 krzesła. Mendel Rubinowicz, Bałucki Rynek 4, dwie szafy. Moszek Sztatlender, Dolna 10, szafa i kredens. Izaak Brudniewski, Dolna (Radogoszcz) 12, 5 worków maki. Nachman Flancbaum, Dolna 14, dwie szafy. Moszek Gruszka, Dolna 19, szafa. M. Abram Wolfszadt, Dolna 30, dwie szafy. Przygórski Moszek, Pomorska 4, pianino czarne nowe, „Bekera“, zegar duży stojący, biblioteka dębowa maszyna do szycia, kozetka, bieliźniarka z 2-ma lustrami, 1 palto męskie jesienne szare i palto męskie jesienne ciemne, stolik niklowy. Cygler Szmul Abram, Narutowicza 56, pianino. Antoni Dziubiński, Pańska 41, 5 par męskich chromowych kamaszy. Dawny Salomon, Nowomiejska 3, 5 ubrań męskich wełnianych. Amzel Abram Józef, Nowomiejska 15, lustro-tremo, kredens pokojowy, zegar szafkowy stojący, konsolka, 7 krzeseł, fotel, 3 szafy do rzeczy. Galas Abram-Michał, Nowomiejska 20, 53 szt. skóry baraniowej. Habergryc Leon, Pomorska 6, 100 chustek Farber Aron, Pomorska 6, pianino. Szarf Moszek Jakób, Skwerowa 1, kredens, szafa tremo, otomana. Mydlarz Mozes, Północna 23, kredens dębowy, otomana. Blumenfeld Majer, Piotrkowska 22, 45 ubrań froteru. Landau Gecel, Piotrkowska 20, 200 chustek bawełn., 200 chustek wełn. Meller Frajda, Nowomiejska 9, garderoba, kredens pokojowy, 2 fotele kozetkowe, zegar ścienny, 2 fotele, 4 krzesła, kozetka. Biedak Szymon, St. Rynek 4, kredens pokojowy, kredens kuchenny, kanapa, dwie szafy lustrowe, lustro-tremo, zegar stojący szafkowy, firanki z 2 okien, 6 krzeseł. Nachman Olek, Wschodnia 29, szafa z lustrem, tcaleta, dwie kapy plusz., dwa obrazy olej. druk. Ickson Dawid, Wschodnia 76, pianino, Opatowski Wolf, Cegielniana 56, maszyna do pisania, garderoba, toaleta leżanka z koldrą, 2 szafki nocne. Szwarcowski Wolf, Narutowicza 36, 20 łóżek niklowych, 10 siatek, szafa. Wiśniak Eljasz, Zawadzka 2, 170 szali półjedwabnych. Ziegler Fryderyk, Wschodnia 32, maszyna do pisania. Cukier Berta, Nowomiejska 5, szafa-garderoba, szafa do rzeczy, biblioteka, lustro-tremo, 6 krzeseł. Edelsberg Izrael, Cegielniana 55, dwie szafy, 1 szafa szklana, stół i 6 krzeseł, kredens, tremo, 4 obrusy plusz. Bornsztajn Zelik, Pomorska 4, tremo i kozetka. Aronowicz Mojżesz, Piotrkowska 9, dwie szafy do rzeczy, kredens

pokojowy, zegar ścienny. Maroko Szlama, Nowomiejska 2, 10 szt. kortu po 30 mtr. Tondowski Mozez, Pomorska 11, garderoba. Izbički Eljasz, Ogrodowa 12, dwa kredensy pok. 1 otomana. duży pok. zegar, kasa ogniotrwała, szafa. Gelbard Nuchem, Piotrkowska 8, 250 mtr. tow. półweln. Kitsztajn Moszek, Północna 5, 10 szt. towaru. Orfinger Herman, Zawadzka 1, biurko i biblioteka, dywan, 6 krzesel, stół ogragly, kredens, pomocn. i kredens, zegar stojący, dwie szafy, kredens i pianino. Wajnsberg Jakób, Zawadzka 12, szafa, kredens zegar stojący. Plotkin Noech, Piramowicza 11, maszyna do pisania. Piotkin Aron, Piramowicza 11, Przędza „Zefir“ 30 paczek, towaru „Zefir“ 30 paczek. Granek Szlama, Wschodnia 25, kredens, zegar gab., szafa, umywalka, z urządzeniem, dwie szafy nocne, dwie kapy plusz. Rak Maurycy, Zawadzka 12, kredens pokojowy, zegar stojący. Zaikind Ech. Cegielniana 54, kredens, otomana. Halpern Dawid, Cegielniana 51, biblioteka, garderoba, kredens, pomocnik, umywalka, toaleta, zegar, 12 krzesel, stół, dwa fotele, kanapa, leżanka. Halpern Mordka B. Cegielniana 51, pianino, kredens, garderoba, pomonik, 12 krzesel, stół kanapa, toaleta, umywalka, dwa fotele skórzane. Strykowski Fiszel, Cegielniana 65, kredens, otomana, obraz (ręczna robota), stół i 6 krzesel. Abram L. Krajman, Cegielniana 49, kredens. Poznański Mojżesz F., Południowa 29, pianino, kredens, tremo, otomana. Sacharow Fiszel, Narutowicza 36, tremo, dwie szafy, kredens, stół, 6 krzesel, zegar ścienny, kredens kuchenny. Samet Rebeka, Narutowicza 44, kredens, pomocnik, zegar stojący, dwie szafy, otomana z zabudowaniem, lustro, 1 stolik, 2 chodniki. Kapelusznik Jakób, Cegielniana 64, garderoba. Samet Salomon, Wschodnia 76, fortepian. Szpigiel Wolf, Południowa 42, kredens, otomana, maszyna do szycia, lustro-tremo, stół i 6 krzesel, zegar ścienny. Feidman Mendel, Nowomiejska 5, 80 kg. skóry podaszwaniej. Przygórski Lajb, Nowomiejska 15, kredens pokojowy, lustro-tremo, pianino, 5 krzesel, zegar szafkowy stojący, garderoba, lustro toaletowe, pokój sypialny, szafy do rzeczy. Ajzen Gierszon, Południowa 8, kredens deb. i zegar, pomocnik kredensu. Rozenmutter Szaja, Nowomiejska 2, 70 kg. skóry podaszwaniej. Szafran Szlama, Nowomiejska 4, 85 kg. skóry podaszwaniej, Brener Boruch, Piramowicza 10, pianino, kredens, kredens-pomocnik. Gitnam Jakób, Plac Wolności 6, kredens, duży pokojowy czarny biurko, lustro tremo, 35 palt damskich wełn. Kon Icek Majer, Południowa 28, kredens, otomana, stół, 6 krzesel, chodnik. Fajman Fajwel, Wschodnia 45, 100 kap kolorowych. Fingerhut Lajzer. Wolf Cegielniana 54. szafa duża z lustrami, tremo toaletowe, zegar stojący. Monhajt Lajb, Aleksandryjska 25, kredens, zegar, oprawa do tremo. Opeczyński Abram I., Piotrkowska 10, szafa, tremo. Karabanow Szmul vel Samuel, Cegielniana 64, kredens pokojowy. Zeliczower Rachmil, Piotrkowska 18, 400 desek pół calow. grub. Czerniowski Chenochoy, Piotrkowska 18, otomana i lustro. Kalisz Uryn, Piotrkowska 18, kredens pokojowy i lustro. Zyberman Józef, Narutowicza 54, tremo. Szeps Mendel, Południowa 24, pianino. Segal Eljasz, Cegielniana 65, szafa, tremo. Frenkel Aron, Cegielniana 71, kredens pokojowy. Berger Majer, Piramowicza 8, biurko i otomana. Hamer Izrael, Wschodnia 74, zegar. Krakowski Joel, Południowa 9, kredens. Ostrowiecki Abusz, Cegielniana 22, lustro-tremo, stół. Ujeźałka Abram, Cegielniana 24, lustro-tremo. Fajgenbaum Icek, Cegielniana 2, stół, 4 krzesła, kredens kuchenny, 2 lichtarze. Brandwajman Sz. J. Cegielniana 28, otomana. Krochmalnik Ryfka, Cegielniana 28, szafa, stół, 4 krzesła. Kuperman Lajbuś, Cegielniana 30, szafa, 5 krzesel, stół. Bender Złata, Cegielniana 32, 2 szafy. Szyldhaus Emanuel, Cegielniana 38, szafa. Glik-sberg Chaskiel, Kamienna 1, 2 szafy, lustro, kredens, kuchenny, 2 kapy. Wajden Natalja, Cegielniana 44, 2 kapy pluszowe, stół, i firanki. Szmysza Chaim, Cegielniana 48, szafa kredens, bufet, szafka. Goldszmyt Abram, Cegielniana 66, 2 szafa, zegary ścienny, kredens kuchenny. Łaski Józef, Cegielniana 71, kredens pokojowy. Epszajn Chil, Południowa 5. lustro i szafa. Klajn Salomon, Cegielniana 50, maszyna do szycia 2 stoły. Śpiewał Szajna Łaja, Cegielniana 50, kredens sklepowy, bufet, 4 stoliki z marmurowemi blatami. Jakubowicz Moszek, Nowomiejska 5, kredens. Moszkowicz Józef, Nowomiejska 5, szafa. Żelicki Mordka, Nowomiejska 5, toaleta. Elbaum Boruch, Nowomiejska 6, maszyna do szycia i szafa. Gerszonowicz Jojne Nowomiejska 6, garderoba. Rawicki Wolf, Nowomiejska 6, szafa i otomana. Juśkiewicz Aron, St. Rynek 4, dwie szafy. Markowicz Szepsel, Piotrkowska 27, tremo. Herszenhorn Izaak, Cegielniana 49, kredens pokojowy i zegar. Leben Mojżesz, północna 11, 4 lichtarze, zegar, kanapa. Leslauer Hersz, Nowomiejska 6, dwie szafy. Rotberg Henryk, Cegielniana 43, dwie szafy, tremo, stół i zegar. Gottlieb Szaja, Konstanyowska 113, kredens, szafa. Waldman Abe, Narutowicza 32, pianino. Wiślicka Fajga, Południowa 4, szafa, lustro. Kon Szymon, Piotrkowska 18, 6 sukien damskich. Jelski Mozes, Cegielniana 26, lustro-tremo, szafa Studentkowski Szmul, Cegielniana 42, toaleta, szafa i tremo. Krakowski Chil, Piotrkowska 10, kredens, zegar i biurko. Landau Mojżesz P. Skwerowa 13, pianino. Colle Icek, Piotrkowska 20, lustro-tremo, zegar ścienny. Kujawski Chaskiel, Piotrkowska 21, garderoba. Krajcer Benojon, Piotrkowska 21, otomana. Krygier Eljasz, Piotrkowska 21, tremo. Dajtelcwaig Szoel, Północna 4, szafa do garderoby. Krój Nycha, Północna 4, maszyna do szycia. Katuer Hersz, Północna 5, szafa, szafka, zegar ścienny, 2 kapy. Krauz Hercke, Północna 5, tremo. Landau Izrael, Północna 5, dwie szafy, stół, 30 skórek (futrówki). Machtyn gier Szmul, Północna 5 szafa. Senior Adam, Północna 5, szafa. bielizniarka i otomana. Bendermacher Szymon

Północna 6, szafa, kredens, 2 kapy pluszowe i zegar. Rotlewi Chaim, Północna 21, kredens. Dziondiora Franciszek, Piotrkowska 69, tremo, szafa sklepowa szklana, bufet. Ast Idel, Pańska 22, urządzenie sklepowe. Beatus Chil, Pańska 23, szafa do rzeczy. Włoszczewski Szlama, Pańska 24, maszyna szteperska.

Dnia 19 marca 1925 roku między godz. 9-tą rano a 4-tą po poł.

Poznański i Wajs, Pusta 10, 10 sztuka towaru półwełn. Tow. Akc. Manuf. Wełn. Hugo Wulfson, Kilińskiego 194, 100 sztuk wełn. towaru I gat. Firma B-ci Samet, Piotrkowska 56, 120 szt. towaru bawełn. Gostomski Bolesław, Piotrkowska 76, 55 stolików z płytami marmurowymi. Dobrzyński i Wajland, Piotrkowska 234 i 236, dwa biurka, stół, piecyk żelazny, szafka, szafa, 6 krzesel, wieszak, prasa. B-cia Zajbert, Piotrkowska 175, kasa, maszyna do pisania A. E. G., 30 szt. towaru po 25 mtr. Kowalczak Michał, ul. 6-go Sierpnia 24, szafa do rzeczy. Kryszał Józef, 6-go Sierpnia 30, szafa do rzeczy. Gliksman Chaim, N. Zarzewska 18, zegar. Szykiewicz Lajb, N. Zarzewska 21, szafa. Fryde Abram. Napiórkowskiego 14, 100 klg. owsa. Ordynans Moszek, Pańska 43, urządzenie sklepowe, Kaufman Bernheim, Piotrkowska 79, 3 kapy pluszowe bordo. Winter Anna, 6-go Sierpnia 12, szafa i garderoba. Idzikowski Józef, 6-go Sierpnia 10, dwie szafy i bieliźniarka, dwa tremo, zegar ścienny, umywalka, dwie otomany, dwie szafki nocne, etażerka, dwa dywany. Mordkiewicz Abram, Piotrkowska 109, kredens pomocnik. Binszok Abram, Piotrkowska 123, 40 klg. orzechów dużych, 50 pudełek sardynek. Dykman Juda Lajb, Al. Kościuszki 93, biurko dębowe, kanapa kryta skórą i fotel klubowy. Rydygier Oskar, Nowo-Pabjanicka 5, dwie wagi małe. Frydman Pinkus, N. Zarzewska 7, dwie szafy, otomana, tremo. Goldberg Samuel, N. Zarzewska 9, maszyna Nr. 830 346, lustro i zegar. Ptasznik Icek Majer, N. Zarzewska 11, 20 par obuwia męsk. (stare). Szafir Józef, N. Zarzewska 11, szafa, lustro, otomana, zegar, dwie szafy. Fogler Abram, N. Zarzewska 14, 50 wiader emaljowanych. Plezczon Abram, N. Zarzewska 14, szafa i szafka do zegara. Szkudlarek Antoni. N. Zarzewska 21, szafa, otomana, zegar, lustro, maszyna do szycia. Goldberg Abram, Rzgowska 2, maszyna do szycia, 2 dwie szafy. Ligurski Moszek, Rzgowska 3, szafa i półka do książek. Rozentala Jeremiasz, Rzgowska 3, 2 szafy, tremo i otomana. Jelin Szlama, Rzgowska 4, 10 garniturów męskich. Rotenber Hersz i Łaja, Rzgowska 4, szafa, otomana, tremo i zegar. Litmanowicz Chil, Rzgowska 5, 10 par kamaszy. Berman Majer, Rzgowska 6, dwie szafy. Grójner Borek, Rzgowska 6, szafa z lustrem. Kujawski Abran Mendel, Rzgowska 6, 40 garniturów dzieciennych. Fajga Rajś, Rzgowska 6, szafa, kredens, zegar i lustro. Zyskind Fiszel, dwie szafy. Infeld Eljasz, Rzgowska 7, kredens. Brzeziński Laizer, Rzgowska 7, toaleta, szafa, bieliźniarka, zegar ścienny, biurko, stół, 6 krzesel, 2 szafki nocne. Szepe Wilhelm, Rzgowska 10, 200 butelek wódek różnych. Koplewicz Szymon, Rzgowska 14, 50 par obuwia. Hecht Pinkus, Rzgowska 25, dwie szafy. Janowski Michał, Rzgowska 39, szafa. Wolski Aleksander, Rzgowska 47, lustro-tremo. bieliźniarka, szafa, stół. Tałub Jzaak, Rzgowska 49, kredens kuchenny. Fricc Zygmunt, Rzgowska 59, pianino, kredens, otomana. Grund Antoni, Rzgowska 89, szafa, komoda, kredens kuchenny i stół. Konecki Stefan, Rzgowska 89, szafa i otomana. Wajs Fajwel, Rzgowsk 103, szafa. Wąsiewicz Wincenty, Rzgowska 105, dwie wagi małe. Infeld Berek, Rzgowska 111, szafa, dwa stoły, lustro-tremo. Infeld Szulim, Rzgowska 35, szafa z lustrami, tremo, toaletawe, otomana pluszcwa, lustro-tremo. Placek Antoni, Częstochowska 5, szafa, bieliźniarka. Kaniora Paulina, Dąbrowska 5. Szafa i bieliźniarka. Fogiel Berta, Dąbrowska 24, maszyna do szycia, szafa. Wajnberg Chil, Dąbrowska 38, szafa, zegar i leżanka. Kowalska Teresa, Dąbrowska 60, szafa, bieliźniarka. Ulrych Rajnold, Dąbrowska 74, szafa, Dery Antoni, Kaliska 3, szafa, komoda, warsztat stolarski. Cypel Ernst, Kaliska 14, szafa, bieliźniarka, zegar, lustro. Nowakowski Antoni, Kilińskiego 223, tremo. Baranowska Florentyna, Kilińskiego 225, tremo. Stefaniak Adam, Kilińskiego 227, kredens i szafa, Benke Julusz, Kilińskiego 229, kredens i 5 stolików. Jamroziński Eugenjusz, Kilińskiego 231, szafa i zegar. Łazuchiewicz Antoni, Kilińskiego 231, maszyna do szycia. Zemer Marjanna, Kilińskiego 254, bufet i szafa sklepowa. Jeliński Antoni, Kilińskiego 258, szafa. Tenenbaum Symbcha, Łomżyńska 20-22, szafa, zegar, stół i 5 krzesel. Piotrowski Władysław, Krzywa 2, szafa i maszyna do szycia. Stanisławski Jan, Łomżyńska 25, stół, zegar i szafa. Witczak Franciszek, Lubelska 8, kanapa. Godlewicz Moszek Aron, Napiórkowskiego 28, szafa i bufet. Arendatorczyk Abram, Napiórkowskiego 29, szafa z lustrem. Muszyński Piotr, Napiórkowskiego 39, szafa i biurko. Najman Jeruchim, Napiórkowskiego 45, szafa do garderoby. Djament Chaim, Napiórkowskiego 47, kredens toaleta, zegar, szafa. Szternfeld Henoch, Napiórkowskiego 49, szafa, maszyna do szycia. Matter Anna, Napiórkowskiego 57, maszyna do szycia.

Redaktor: **Bolesław Dudziński.**

Wydawnictwo Zarządu m. Łodzi.